

Dr. Donal Fowler, Asili za Agano la Kale, Hotuba ya 4, Uaguzi wa Wafalme

© 2024 Don Fowler na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Don Fowler katika mafundisho yake juu ya Asili za Agano la Kale. Hiki ni kikao cha 4, Divinization of Kings.

Naam, tunasajili maoni kuhusu mojawapo ya mabadiliko ya epochal katika uzoefu wa binadamu.

Mabadiliko hayo ya epochal ni mbali na umuhimu wa vyombo vya kidini kama mahekalu na makuhani hadi vyombo vya kidini kama wafalme na majumba. Hii ni muhimu sana kwani inafaa kama nyenzo za usuli kwa Agano la Kale na mahali tutaenda. Kwa hiyo, najua hivi sasa inaweza kuonekana kana kwamba tuko mbali sana na Biblia, lakini kama utakuwa na subira na mimi, kile tutakachokuwa tunafanyia kazi katika saa hii ni dhana ya uaguzi wa wafalme, yaani wafalme huko Mesopotamia kuwa miungu, na kisha kuachwa kwa hayo, na kisha jinsi yote hayo ni nyenzo muhimu kwa kuelewa mawazo ya kipagani kuhusu jinsi dini ilivyofanya kazi.

Na nadhani utapata kwamba ni nyenzo muhimu sana kwa kuelewa sio tu ulimwengu wa Agano la Kale lakini jinsi tunavyofikiri kama wanadamu. Kwa hivyo, ni wakati wa kufika huko, lakini unajua, wacha nisishe kidogo nikuambie, moja ya mambo kuhusu utamaduni wa kuongeza kasi ambayo tunayo ambayo humfanya mtu kama mimi akose ni kwamba ni kama sisi huwa na haraka ya kwenda popote. Ikiwa uko tayari kuchukua muda wa kujenga msingi, unaweza kujenga skyscraper.

Lakini ikiwa unataka kujenga kibanda, kinachohitajika ni sakafu kidogo ya mbao na uko tayari kwenda. Kwa hivyo, tunaunda orofa, kwa hivyo ikiwa utanivumilia, nadhani tunaweza kufika huko. Sawa, kwa hivyo tunachozungumzia ni mji wa Kishi, na huu ndio mji ambao ufalme ulipatikana kwa mara ya kwanza.

Sina hii kwenye ramani yangu kwa ajili yako, lakini iko mahali fulani hapa chini kwenye kielekezi kusini mwa Mesopotamia, na Kish ulikuwa mji muhimu sana katika milenia ya 3 KK, 3000 na zaidi, na karne ya 2, milenia ya 2 KK, karibu 2000 na zaidi. Kwa hiyo, hapa ni Nippur, na Kish haikuwa mbali sana na Nippur, na kwa hiyo huu ndio mji ambao baada ya gharika, ufalme ulipaswa kushushwa kwanza, na nilikutajia saa ya darasa la mwisho, nusu ya kwanza ya ufalme wa orodha ya mfalme wa Sumeri tunafikiri ni hadithi tu. Nusu ya pili imepata sehemu yake ya nyenzo zisizo za kihistoria, lakini kuna ushahidi fulani kuhusu ufalme ambao unatuambia kwa kushangaza kwamba kulikuwa na thamani fulani ya kihistoria kwa nusu ya pili ya orodha hii ya wafalme, moja ambayo hadi sasa ni mfano wa kwanza wa wazi wa jumba la kifalme ambalo limepatikana huko Mesopotamia ni katika jiji la Kishi.

Hiyo inashangaza kutokana na ukweli kwamba katika orodha ya mfalme wa Sumeri hapa ndipo iliposema ufalme ulikuwa wa kwanza. Pili, maandishi ya kifalme daima hutumia mfalme wa cheo cha Kishi kama vyeo vya kifahari zaidi vya kidunia. Sasa katika demokrasia, kwa kawaida hatujui kuhusu vyeo vya kifalme, na cha kushangaza ni kwamba viko katika Agano la Kale.

Mungu ana vyeo vya kifalme juu ya wazoo, msemu wa zamani wa Iowu niliouchukua katika miaka mitatu ya huduma huko Iowu. Unaweza kumsahau huyo. Si lazima ukumbuke wazoo, lakini nilichofuata ni kusisitiza kwamba Mungu ni mtu wa kifalme katika Biblia. Tunaelekea kumfikiria kama aina ya katika maneno ya Kigiriki kwamba yeye ni kiumbe huyu asiye na mwili ambaye yuko mbinguni tu, lakini katika Biblia, anaonyeshwa kila mahali kama mfalme.

Hatuitambui lugha. Kwa hiyo, akiwa mfalme, ana kila aina ya vyeo vya kifalme. Biblia ina vyeo vya kifalme kama mfalme wa wafalme wote.

Hicho ni cheo cha kifalme. Na kwa hivyo, cheo cha mfalme wa Kishi ni anaweza kuwa na 30 au 40 ya vyeo hivi ambavyo vimerundikwa karibu na nafsi yake. Na hivyo, mfalme wa Kishi ni cheo cha kifalme hata wakati hakuwa mfalme wa Kishi.

Ikiwa alikuwa mfalme wa kusema Babeli, angeweza kujaribu kujidai mwenyewe cheo cha mfalme wa Kishi kwa sababu kilikuwa cha kifahari sana. Kwa hivyo, hii ilikuwa ya kuvutia zaidi ya vyeo vya kifalme vya wafalme wa mapema. Tatu, na hili siwezi kulieleza na usipolipata, haijalishi sana, lakini huku chini Mesopotamia kusini kuna mraba.

Mraba huu unaitwa wilaya kuu kwa sababu miji mikuu mingi ya kifalme ya Sumer ya kale ilikuwa katika eneo hili, ambalo liko chini hapa chini. Hii ni pamoja na miji kama Uruk, Ur, Nippur, Warka, na mingine michache. Kishi iko katika eneo hili hapa chini ambalo tunaliita mji mkuu wa wilaya.

Kwa hivyo, tunachobishana ni kwamba Kishi atakuwa mahali pazuri pa kuwa mji mkuu wa kifalme. Hatimaye, wafalme kadhaa ambao wametajwa katika orodha ya mfalme wa Sumeri wanageuka kuwa watu ambao inaonekana walikuwepo. Mmoja wao alikuwa Enmebaragesi ambaye anatajwa katika orodha ya mfalme wa Sumeri kama mfalme wa Kishi.

Kwa kweli tumepata maandishi kutoka kwa mfalme huyu kwenye hifadhi ya kumbukumbu huko Kishi. Alikuwepo. Pili, mtu ambaye wengi wenu mmesikia habari zake, hata kama hamujui mengi kumhusu, ni Gilgamesh.

Gilgamesh mwenyewe amepatikana kuorodheshwa kuwa mfalme wa Uru katika maandishi fulani. Sasa, inaaminika kuwa Gilgamesh alikuwa mtu halisi. Inaonekana alikuwa mfalme mwenye talanta kuu.

Na kwa sababu alikuwa mfalme mkuu sana, alifikiriwa kuwa mtu ambaye sasa tunamjua kama Gilgamesh, yule mtu wa hadithi. Kwa hivyo, kile ambacho haya yote yanatuambia, marafiki, ni kwamba kuna baadhi ya ushahidi wa kihistoria kupendekeza kwamba Kishi hakika ulikuwa mji muhimu kwa eneo la somo la ufalme. Na tunapojitayarisha kuacha hii, nitatoa maoni matatu tu kuhusu thamani ya kile nilichokuambia kuhusu orodha ya mfalme wa Sumeri.

Moja ni kwamba ni aina ya mwanzo ya historia. Tunachomaanisha kuwa ni historia ni tofauti na historia kwa sababu historia ni neno lililotengwa kwa ajili ya kuelezea jinsi unavyoandika historia. Jinsi tunavyoandika historia huko Amerika ni dhahiri sana.

Ni ukweli kamili. Hiyo inawasilishwa kama isiyo na upendeleo kabisa. Na, bila shaka, ni ya kidunia.

Naam, hivyo ndivyo tunavyofanya historia. Orodha ya mfalme wa Sumeri inatuambia jinsi walivyofanya historia. Na kwa hivyo, moja ya mambo ambayo tunaona juu ya hii ambayo ni muhimu zaidi ni kwamba historia ya mapema zaidi, ambayo ni, jinsi walivyofanya historia huko Mesopotamia, iliyozingatia ufalme.

Kwa hivyo, ninapojaribu kuweka msingi kwa kile ninachofikiri ni sehemu muhimu zaidi ya muhula wetu wote, ninakufuatilia maendeleo ya ufalme. Na kwa hivyo, tunachooni ni hati za mapema zaidi ambazo tunazo kama msingi wao wa ufalme. Nafikiri ninaweza kukuonyesha hili katika kitabu cha Mwanzo pia, ikiwa unaweza kunivumilia.

Hivyo ni jambo moja. Jambo la pili ambalo linavutia sana na lisiloeleweka ni kwamba historia hii ya mapema zaidi imerekodiwa katika neno la kutisha la nasaba. Hata mimi sipendi nasaba.

Mtu anasoma nasaba na kushangaa kwa nini hii iko hapa. Naam, ni kwa sababu, kwa jinsi watu wa kale walivyofikiri juu ya kuandika historia, nasaba ndiyo njia kuu ambayo historia ilihifadhiwa. Hiyo inaweza kuwa kwa sababu nasaba zilikuwepo kwa njia ya mdomo, na kwa hivyo, zinaweza kukaririwa. Lakini kwa kweli, hii inaonekana kuunga mkono kitabu cha Mwanzo, ambapo katika Mwanzo 5 na Mwanzo 10, tunayo rekodi ya nyenzo za kihistoria za Mungu zilizowekwa katika nasaba.

Ni mbinu ile ile, nadhani, labda haifanani, lakini ni mbinu ile ile tuliyo nayo katika Mwanzo 5 na 10 kama tulivyo nayo Mesopotamia. Ningeenda hata kusema kwamba inaweza kuwa na mizizi yake katika ufalme kwa sababu watu wengi wa Agano la Kale, watu wa Kiinjili wa Agano la Kale leo, wangebisha kwamba Adamu na Hawa walikuwa mfalme na malkia wa kwanza katika mpango wa Mungu. Tunapotazama Mwanzo 1 na 2, tunaona lugha inayotumika. Ni lugha ya kifalme.

Kwa hiyo, huenda ikawa kwamba kwa hiyo sababu ya nasaba katika 5 na 10 inaweza kwa kiasi fulani kuwa kuhifadhi ukoo wa kifalme ambao kwa hakika unarudi kwa mfalme na malkia wa kwanza, Adamu na Hawa. Kwa hivyo tena, tunaweza kuzungumza juu ya hilo barabarani. Hoja yangu ilikuwa nasaba, katika fikra muhimu, nasaba ni ishara kwamba kitu fulani ni mali ya marehemu katika kipindi cha Agano la Kale, wakati katika hali halisi, katika Mesopotamia, nasaba inafaa katika historia ya awali.

Hiyo ni kweli kwa Wasumeri na Waashuri, ambao wote wana orodha ya wafalme inayoendelea kwa maelfu ya miaka. Kwa hivyo, hilo ni wazo la kusaidia kiasi tunapotambua kwamba Agano letu la Kale linalingana vyema na jinsi watu wa kale walivyofikiri. Jambo la tatu ni kwamba orodha ya mfalme wa Sumeri inaonyesha uwezo wa wazee wa kuhifadhi habari za kihistoria kwa muda mrefu, muda mrefu sana.

Nikiwa mwanafunzi wa Biblia, wazo langu ni kwamba, kama Wamesopotamia wangeweza kufanya hivi, yeyote ambaye alikuwa na jukumu la kutupatia kwamba popote pale ambapo nasaba hizo zilitoka katika Mwanzo 5 na 10, basi wangeweza kuhifadhi mambo ya kihistoria kama vile Wasumeri na Waashuri walivyofanya. Kwa hivyo, orodha ya mfalme wa Sumeri, kwa njia fulani za awali, inaweka msingi wa kuelewa umuhimu unaojitokeza wa ufalme katika kufikiri kwetu. Kwa hiyo, pamoja na hayo, nitajaribu kuendelea kwa sababu huenda nimekuwa nikienda polepole sana hapa kwa madhumuni yako.

Kwa hivyo, tunachoelekea ni, kwa sehemu, milki kuu ya kwanza. Kwa hivyo, mbali na nasaba ya Lagash, sio hadi nasaba ya Lagash ambapo aina yoyote ya kweli ya historia inawezekana. Lagashi iliunganishwa na Tigri na Euphrates kwa mfereji.

Ilikuwa ni mahali pekee ambapo kulikuwa na maandishi ya kina kwa safu ndefu ya watawala, na ilikuwa mahali pekee ambapo kumbukumbu za kiuchumi zilikuwa na muda wa kutosha, mkubwa wa kutosha, kusoma serikali. Ur- Nnanshe ndiye mwanzilishi wa nasaba hii. Utawala wake unasumbuliwa na, ndivyo wafalme wanavyofanya; wanapigana vita.

Unaweza kukumbuka katika 1 Samweli 8, wakati Waisraeli walipoomba mfalme, kama mataifa mengine yote, unaweza kukumbuka kwamba wanaomba mtu ambaye atapigana kwa niaba yao. Na kwa hivyo, Ur- Nnanshe yuko kwenye mzozo wa mara kwa mara na jiji la Uma juu ya haki ya maji. Kuna wafalme kadhaa wanaofuata wa umuhimu mdogo.

Kwa njia, hapa kuna picha ya gari la kwanza. Haionekani kuwa ya kutisha, sivyo? Ni kifaa kidogo cha magurudumu cha mbao kilichovutwa na farasi kadhaa, lakini lazima kilikuwa silaha ya kutisha mnamo 2500 KK. Na hivyo, hii ni picha ya gari la kwanza kabisa.

Hiki ndicho kiwango cha kifalme cha Uru kilicho juu. Chini yake ni picha ya gari. Na hapa kuna picha ya phalanx ya kwanza.

Watu wanaonekana kufikiria kwamba Alexander Mkuu au Wamasedonia waligundua phalanx. Kwa kweli, wakaaji wa kale wa Uru, kama unavyoweza kusema, askari wote wamepangwa hapa. Hizi hapa helmeti zao hapo juu.

Hizi hapa ngao zao. Na hapa kuna mikuki yao. Na wamejipanga kwa wingi kupigana vita.

Kwa hivyo kwa mara nyingine tena, moja ya mfalme zaidi, nitatumia neno hili, jamani, moja ya majukumu matakatifu ya mfalme ni kupigana kwa niaba ya watu wake. Na tunaona hii imeanzishwa mapema sana kwenye rekodi. Mfalme aliyefuata muhimu alikuwa Akonitumu, ambaye alikuwa mpiga kampeni hodari, akipigana kwa mafanikio dhidi ya Elamu.

Elam iko kusini mwa Iran. Anaweza kuunda hegemony fulani juu ya Sumer. Sawa, hakuna mtu aliyewahi kufanya hivi hapo awali.

Sumer ni eneo la majimbo ya jiji, na hawakuwa wameungana hadi mtu huyu alipokuja hapa. Aliunda enzi hii juu ya Sumer, lakini anajulikana zaidi kwa jiwe lake la tai, ambalo lilisherehekea ushindi wake dhidi ya Uma. Hii ni mojawapo ya miundo ya awali ya mkataba yenye sifa ya masharti marefu yanayofuatwa na laana iwapo masharti yatakiukwa.

Tena, ona kwamba, ninaelewa kwa nini hiyo haimaanishi chochote kwako isipokuwa hii ndiyo njia ambayo Mungu alitoa mapatano yake na Israeli. Mkataba huo una sifa ya masharti. Hiyo ni nini? Hizo ni amri za kibinafsi, amri za sheria, na laana ikiwa masharti hayatatimizwa.

Kwa hivyo, hii inamaanisha nini wakati Musa alitupa sheria, ilikuwa muundo wa mkataba ambao tayari ulikuwa na miaka 1,500. Sawa, kwa hivyo labda mfalme anayevutia zaidi ambaye tumezungumza juu yake ni Uruk-Haganah anayekuja. Yeye ni mmoja wa wafalme wenye kuvutia zaidi wa Mashariki ya Karibu ya kale, naye anaitwa ulimwenguni pote mfalme aliyerekebisha.

Alijaribu kupunguza mamlaka ya mfalme juu ya miungu ya jiji. Sasa, nitaharakisha tu juu yake kwa sababu ninajaribu kupata kile ambacho sisi sote tunapendezwa nacho. Maana yake ni kwamba ufalme ulikuwa na nguvu nyingi sana hivi kwamba kulikuwa na pigo, kurudi nyuma katika miji hii ya kale ya Sumeri, na Uruk-Haganah ilitaka kurudi kwa kile ambacho kilikuwa kawaida ya zamani wakati wafalme hawakuwa na nguvu nyingi.

Inaonekana kama Ronald Reagan wa enzi yake. Yeye ni mmoja wa wafalme wanaovutia zaidi. Alijaribu kuweka kikomo uwezo wa mfalme juu ya miungu ya jiji, yaani, alijaribu kurudisha hekalu kwenye usawa sawa na ikulu.

Pili, alijaribu kuweka kikomo mamlaka ya serikali na urasimu, pamoja na kupunguza kodi. Majaribio haya ya kugatua madaraka yalikuwa wazi katika mvutano na mwenendo wa kila kitu katika zama hizi. Hii ni kama Hans Christian Andersen akiweka kidole chake kwenye lambo wakati tayari kuna mto unaopita kwenye shimo.

Hii haitazuia mambo. Tatu, alianzisha uondoaji mdogo wa madeni, labda mtangulizi wa kile kinachoitwa yubile ya kibiblia, na tutazungumza kwa kirefu kuhusu hilo baadaye. Ni mojawapo ya sehemu ninazozipenda sana za kozi, yubile maarufu wakati Mungu alipotenga kila baada ya miaka saba, madeni yalipaswa kufutwa.

Naam, tunafikiri kwamba labda hii inaweza kuwa imerejea kwa Uruk-Haganah , ambaye alikuwa mfalme wa kwanza kufanya hivi. Inavyoonekana, mageuzi yake yalishindwa pamoja na yake, inaonekana kuwa alijaribu kurudisha Sumer kwenye muundo wake wa zamani wa jiji, na hiyo ilishindikana, lakini ilikuwa zaidi ya hapo. Alijaribu kurudisha utamaduni uliopotea uliokuwa unapungua.

Kwa mfano, Wasumeri walikuwa na mazoezi ya kuvutia sana. Ingawa Wasemiti, ambao Waebrania ni wazao wao, Wasumeri hawakuwa na wake wengi kama Wasemiti; walifanya polyandry. Wanawake matajiri wanaweza kuwa na waume wengi.

Kweli, anaweka hoja katika mageuzi yake kujaribu kusema kwamba alikuwa akimrudisha Sumer kwenye mazoezi hayo. Kwa hivyo, anaitwa mfalme wa mageuzi kwa sababu anajaribu kuwarekebisha ili warudi walikokuwa, lakini kinachomjia juu ya upeo wa macho yake ni aina ya jinsi maisha yalivyo kwa sisi sote. Mambo ambayo hukujua yalikuwa yanakuja.

Majaribio yake ya kuleta mageuzi yalikatizwa na idadi inayoongezeka ya, na yeye ni mojawapo ya majina ninayopenda katika asili zote za Agano la Kale, Lugal -Zage-Si. Lugal -Zage-Si alikuwa mfalme wa Uma, na kwa kawaida Uma alikuwa upande wa kushindwa na Lagash katika vita hivi, lakini inaonekana alimshinda Lagash, na kisha Lugal -Zage-Si akateka Sumer yote na kuunda ufalme wa wazi wa kweli wa Sumer. alitangaza mji wa Uruk kuwa mji mkuu wake. Lugal -Zage-Si ametupa maandishi ya kwanza ya kifalme ya Sumeri katika mtindo wa fasihi.

Yeye pia ndiye mfalme wa kwanza kufanya jambo linalodokeza ni jambo gani muhimu. Kulikuwa na mtengenezaji wa filamu mzuri ambaye aliwatisha Wamarekani vizazi viwili vilivyopita, Alfred Hitchcock. Hakukuwa na vurugu nyingi, lakini alifanya hivyo kwa vielelezo ili iwe kwa muziki au mambo madogo yanayotokea kwenye

skrini, alikuwa akijenga kiwango hiki cha hofu ndani yako ili ujue kitu kilikuwa karibu kutokea.

Naam, hii ni kivuli. Wakati Lugal -Zage-Si alipoiteka miji hii ya Sumeri, alifanya jambo ambalo litajirudia katika historia: Alijinyakulia vyeo vya miungu ya jiji.

Sasa, kwa haraka, naweza kukuambia kwamba katika mawazo ya Wasumeri wa kale, mfalme halisi wa kila jiji alikuwa mungu mlinzi wa jiji hilo. Huyo mungu mlinzi alikuwa mfalme. Alikuwa na vyeo vyake vya kifalme, jumba lake la kifalme, watumishi wake mwenyewe, na jeshi lake mwenyewe.

Alikuwa mfalme. Lakini Lugal -Zage-Si alipoiteka miji hii, alichukua vyeo vya kifalme vilivyokuwa vya wafalme hao na kujimilikisha yeye mwenyewe. Ninachopendekeza kwako ni kile kinachotokea katika historia ni ujumuishaji wa nguvu ambao hautakoma hadi wafalme wagawanywe, na hiyo ina kila aina ya athari.

Kwa hivyo, Lugal -Zage-Si ndiye wa kwanza kufanya hivyo. Kweli, sawa, kwa hivyo hii ndio ninakupeleka. Kwa hivyo, Urukagina , ni kama samaki mdogo ambaye amemezwa na samaki mkubwa zaidi.

Samaki mkubwa ni Lugal -Zage-Si. Naam, kuna samaki mkubwa sana ambaye atameza Lugal -Zage-Si na Sumer yote na Mesopotamia yote, na hatasimama mpaka atumbukize upanga wake katika Bahari ya Mediterania, na jina lake ni Sargon, mojawapo ya watu wa kale wa Mashariki ya Karibu. Anatujiulisha kipindi ambacho kimekuja kuitwa Kipindi cha Kale cha Akkadi.

Sargon, kwa njia, unataka kuwa mwangalifu hapa, wavulana. Kwa wale mnaosoma Agano lenu la Kale, mnaweza kukumbuka kuna Sargon katika Agano la Kale, lakini huyo si Sargoni yule yule. Sargon ni mfalme wa Ashuru ambaye ana tarehe ya 700 KK.

Sargon huyu ni mfalme wa Akkadi aliye na tarehe yapata 2350 KK. Jina la Sargon linamaanisha kweli au mfalme tu. Sawa, furahia ucheshi wangu kidogo kwa muda mfupi tu.

Alijiita mfalme wa kweli kwa sababu alikuwa mnyang'anyi. Yeye hakuwa mfalme wa kweli. Kwa kweli, alianza maisha yake sio kama mfalme, sio kama mkuu.

Alianza maisha yake kama mtoto asiyejulikana, aliyewekwa kwenye Mto Tigris. Sasa, haya ndiyo anayotuambia katika hekaya yake ya Sargoni. Anatuambia kwamba babake alikuwa mkulima asiyejulikana na kwamba mama yake alikuwa kahaba wa hekalu.

Anatuambia kwamba alipozaliwa, kwa hiyo, mama yake, kwa kuwa alikuwa kahaba wa hekaluni, alimweka kando ya Mto Tigri. Huko ndani ya mashua ndogo, anaelea

chini ya mto, na anatua mahali paitwapo Kishi. Huko, anaonekana kwenye kingo za mto na kuchukuliwa na sura ya kifalme, sura ya kifalme ya kike, iliyochukuliwa ndani ya jumba la kifalme na kukulia katika nyumba ya kifalme.

Hana damu ya kifalme, lakini analelewa katika jumba la kifalme. Sasa, wakati mwingine wanafunzi, ninapofundisha hili, mara moja wanaanza kusema, ngoja kidogo, hiyo inasikika kama Musa. Kweli, kwanza kabisa, kuna kufanana, lakini kuna tofauti kadhaa muhimu pia.

Musa alikuwa na baba, naye alikuwa na mama, na mama yake akamweka kwenye Mto Nile, si ili amtoe dhabihu kwa mungu wa mto huo, bali kuokoa uhai wake. Kwa hakika, mama ya Sargoni alimweka kwenye mashua ili awe dhabihu kwa mungu wa mto. Pili, Mto Nile ni mto unaosonga polepole sana.

Tao hilo dogo ambalo Nuhu alikuwa ndani yake, ambalo lingeweza kuelea kwa siku nyingi. Mto Tigris ni mto mzuri unaotiririka kwa kasi, na ungeinua mashua kwa haraka. Bila shaka, Musa alipolelewa katika makao ya kifalme, Musa hakupendezwa na kuwa mfalme, angalau wa Misri.

Kuna tofauti kubwa sana, hata kidogo zaidi ni kwamba mama mmoja ni kahaba, na mwingine ni mama yake Musa ni Mwisraeli mzuri. Kwa hivyo, sidhani kama kuna kufanana kwa kweli. Na zaidi ya hayo, kama wasomi wengine, nina shaka kwamba kuna ukweli wowote kwenye hadithi.

Wafalme walijua ni muhimu kutunga hadithi zao ili zikubalike. Na kwa hivyo, katika theolojia ya ulimwengu wao, kwa yeye kusema, mama yangu alikuwa mtu wa kidini, tunamfikiria kahaba kwa maneno mabaya tu, lakini mama yake alikuwa mtu wa kidini. Na kwa hivyo, asili yake ilikuwa hekaluni na mama ambaye alikuwa kuhani kwa kumweka kwenye mashua na kuokoa maisha yake.

Hiyo inatumika kama propaganda kwa kusema kwamba miungu iliongoza haki yangu hadi mji wa Kishi, ambao unatokea kuwa mji muhimu zaidi wa kifalme huko Mesopotamia. Na kisha, kusema kwamba alilelewa katika jumba la kifalme baada ya mazingira hayo, yote hayo yangeweza kuwa ni uzushi tu kwa ajili ya kueleza jinsi alivyokuja kuwa mfalme kwa sababu alikuwa haramu, si kweli. Kwa hiyo, kwa vyovyote vile, takwimu hii ya kuvutia inatupa himaya ya kwanza ya ulimwengu, na anatuweka kwenye njia ambayo kuwasili kwake kutarejelea hadi kwenye kurasa za Agano la Kale.

Kwa hiyo, alitawala kwa miaka 56, na kumfanya kuwa mmoja wa wafalme walioishi muda mrefu zaidi katika Mesopotamia yote. Na hapa ni baadhi ya mambo kuhusu takwimu hii ya kushangaza. Alikuwa mtu wa kwanza katika historia kuwa na ufalme wa Mesopotamia.

Inashughulikia kile tunachokiita Iraq na labda katika kile tunachokiita Syria. Ukiwa na himaya ukiwa na himaya marafiki ndo maana unalazimisha watu wawe humo. Ikiwa una ufalme, wewe ni mfalme wao, na kuna uwezekano kwamba wanataka uwe mfalme wao.

Ikiwa una himaya, unatawala watu waliotekwa, na si lazima wapende hivyo, hasa kwa sababu Sargon alikuwa Msemiti, na atakuwa anatawala Wasumeri. Hawa ni watu wawili tofauti. Ikiwa ungefikiria vikundi viwili tofauti, kama, kusema, Wamarekani na Wachina, ungekuwa na marejeleo yasiyoeleweka ya jinsi watu hawa walivyokuwa tofauti.

Kisumeri na Kiakadi ni lugha zisizohusiana hata kidogo. Ni tamaduni mbili tofauti. Sasa, wao si tofauti kabisa, lakini ni tofauti.

Kwa hiyo, kwa sababu hiyo, ilimbidi kutafuta njia za kufanya ufalme ufanye kazi. Kwa hiyo, alikuwa mfalme wa kwanza kuwaza wazo la kuweka ngome miji. Alichokifanya katika kila moja ya miji hii ya Sumeri kusini ni kwamba alikuwa na askari wa kijeshi.

Anazungumza kuhusu kundi la pekee la watu 5,400. Hawa labda ni kundi lake la askari wengi waaminifu ambao alikuwa akiweka ngome miji hii, na kwa hivyo maana yake ni kwamba alikuwa na jeshi katika kila mji ambao waliangalia kila jiji la Sumeri ili kuhakikisha kuwa hawaasi. Tatu, ili kuwa na himaya, aliteua maofisa wa Kisemiti na hivyo alichokifanya katika kuwateua viongozi wa Kisemitiki ni kuwaruhusu watawala wa Kisumeri wawe na nafasi, lakini pamoja nao, aliteua mwenzake wa Kisemiti, ili uwe na Msumeri na Msemiti kimsingi mnaofanya kazi moja.

Mwisho, na hizi ni mbinu ambazo zimenakiliwa na karibu falme zote zilizofuata, mwisho, alikuwa mfalme wa kwanza kutawala kwa kuchukua mateka wa kisiasa. Kwa hiyo, kile alichofanya katika kila mojawapo ya majiji haya muhimu ya Sumeri angechukua mateka kutoka kwa familia ya kifalme, kuwaleta kwenye jiji lake kuu, na kisha kuwatumia kuhakikisha kwamba ofisa wa Sumeri hangeasi kwa sababu wanawe walikuwa utekwani pamoja na Sargoni huko Kishi. Hawa wana kipaji kweli.

Mtu hajui kama Sargoni alifikiria mawazo haya au kama alikuwa na washauri. Hakuna mtu mwingine aliyefanya hivi kabla ya Sargon, kwa hivyo hizi ni motifu nzuri sana. Pili, naita matukio haya ya kisiasa.

Hii sio istilahi bora zaidi. Katika nchi yetu, katika utamaduni wetu, tunafikiria siasa na dini kama vitu viwili tofauti. Kwa kweli, ningeweza kuziita kwa urahisi mifano hii ya kidini -kisiasa.

Kipindi hiki ni cha kwanza ambacho kinaweza kuitwa kifalme. Maslahi ya nyumba ya kifalme sasa ni ya umuhimu wa kwanza. Anachofanya Sargon ni kuweka wazi kabisa kwamba kila kitu katika jimbo kiko chini ya mfalme na ikulu yake.

Ngoja nirudie hilo. Hii ni himaya inayoanzia Bahari ya Mediterania hadi Ghuba ya Uajemi. Sargoni aliweka wazi kwamba kila kitu katika ufalme kilikuwa chini yake kama mfalme na kwa jumba lake la kifalme.

Sasa, huenda ikawa ni bahati mbaya tu lakini kumbuka katika Biblia kwamba kabla Daudi hajajenga au kujaribu kujenga hekalu kabla ya kufanya hivyo, alitunza kuliteka Yerusalemu liwe jiji lake la kifalme. Na kumbuka kwamba Sulemani alipokuwa mfalme, jambo la kwanza alilojenga Sulemani lilikuwa jumba lake la kifalme. Jambo la pili alilojenga lilikuwa hekalu.

Kumbuka kwamba Sulemani alitumia muda mrefu zaidi katika jumba lake la kifalme kuliko katika hekalu la Mungu. Yote haya ni mapendekezo tu ambayo yanatuambia kwamba katika kipindi cha kweli cha kifalme, kila kitu kiko chini ya mfalme na ikulu. Kwa hivyo hiyo inamaanisha mabadiliko katika sifa ya kifalme.

Ijapokuwa kabla ya Sargoni, mfalme wa Kishi alikuwa ndiye aliyethaminiwa sana kati ya vyeo vyote vya kifalme, sasa katika milki mpya ya ufalme unaoibuka, cheo kinachopendwa zaidi ni mfalme wa nchi ya Agade, na kunyakua vyeo vya mungu hatua kwa hatua. Ndogo lakini muhimu. Pili, kodi.

Hapo awali, kodi zilifanyika, lakini kodi zote zilikwenda kwa mitaa, kila kitu ndani ya kuta za jiji. Sasa, kodi hutokea kwa sehemu kusaidia jiji la ndani lakini kwa sehemu kusaidia jeshi la kudumu na vikosi vya uvamizi. Alichofanya Sargoni ni kuunda jeshi lililosimama, na kisha kulilipa kupitia ushuru wa mahali hapo.

Tatu, urasimu. Katika kipindi cha mapema cha nasaba, urasimu ulikuwa wa kazi na wa ndani. Tunaweza kuiita urasimu wa serikali ya jiji.

Sasa, Sargoni anatawala kupitia familia, kupitia familia ya kifalme. Analipa watumishi kwa ruzuku ya ardhi, na anamiliki ardhi yote. Hii ni mabadiliko makubwa kabisa kutoka kwa mila zote.

Anachofanya Sargoni ni kuweka kila kitu chini yake mwenyewe na jumba la kifalme. Ninapowaambia kwamba alimtawaza binti yake kuwa kuhani mkuu wa kike, maana yake ni kwamba, kwa mara ya kwanza kabisa, binti wa kifalme wa mfalme anatumika kama kiongozi mkuu wa kidini katika nchi nzima. Hii ni kumbukumbu tu.

Sargoni alifanya haya yote kwa mtindo wa uasi. Kwa hivyo hapa kuna muhtasari wa haraka wa jinsi, katika hali ya kisasa, marais wa nchi wanaweza kuwa madikteta. Alichokifanya Sargoni ni kugeuza mfumo mzima wa kiserikali kwenye sikio lake.

Na ninachomaanisha hapo ni kwamba, kabla yake, hekalu lilikuwa bado linatawala, na watu wakuu wa kidini waliteuliwa na hekalu. Alichofanya Sargoni ni kwamba

aliweka ofisi zote za kidini katikati yake kwa namna fulani, na kisha kudai uhalali wa kimungu kwa hili kwa kuonyesha kwamba hakuna hata moja ya unyakuzi wake ungeweza kutokea bila nguvu za miungu. Ilikuwa inasimamia mambo masikioni mwao kwa sababu alitumia kwa njia yenye nguvu ukweli ambao kila mtu aliamini: unaweza kufanikiwa tu kupitia nguvu za miungu.

Kwa hiyo, alichofanya Sargon ni kusema, nilishinda, niliushinda ulimwengu wote. Nisingeweza kufanya hivyo bila msaada wa miungu, na kwa hiyo, wako nyuma yangu katika mabadiliko haya yote. Vema, hili ni jambo ambalo, amini usiamini, linaendelea katika kurasa za 1 na 2 Wafalme katika Biblia yetu.

Kwa hivyo, tunaweza kukuonyesha jinsi yote haya yanavyojidhihirisha. Kwa hiyo, pia alifanya yale ambayo wafalme wakuu walifanya. Alijenga mji mpya wa kifalme ambao ulikuwa wake.

Ni mji aliouita Akkad, au Agade, na Agade ulikuwa mji wake uliojengwa mpya kabisa kutoka chini kwenda juu. Hiki ndicho hasa ambacho Daudi anakusudia kufanya atakapokuwa mfalme. Kitendo chake cha kwanza ni kuteka Yerusalemu kuwa mji mkuu wa himaya yake inayoibuka.

Kwa hivyo, mji mkuu huu mpya utachukua mahali pa Kish kama mji mtakatifu, kituo kipya cha nguvu kwa himaya hii kubwa sasa sio Kish na Sumer, lakini ni Akkad katikati mwa Mesopotamia. Kwa hivyo wacha nikuonyeshe, kwa kuwa ninaweza kukuonyesha kwenye ramani mahali ambapo Akkad iko. Kwa hiyo, kama tungejua kama huwezi kusema, haiko wazi sana, lakini eneo hili hapa ni eneo la Mesopotamia ambapo Tigri na Eufrate hukaribiana zaidi.

Sawa, na hatujui ni wapi hasa Akkad ilikuwa, lakini ilikuwa mahali fulani katika eneo hili ambapo mito miwili inakaribiana zaidi. Ni moja ya miji miwili tu ya zamani, miji miwili ya kifalme ambayo hatujapata. Natumai siku itafika ambapo tutaipata kwa sababu ukipata mji wa kifalme, utapata maktaba ya kifalme.

Unapopata maktaba ya kifalme, unapata hati za kihistoria. Itakuwa siku kuu wakati hiyo itapatikana, lakini hatujafika, bado hatujafika, na itanipa mambo zaidi ninayopaswa kushughulikia katika darasa hili. Kwa hiyo, nitaendelea tu.

Ya tatu ya uvumbuzi wake ni wa kitamaduni. Aliwaamuru waandishi wake wabadili mfumo wa uandishi wa kikabari, ambao, kufikia wakati huu, ulikuwa wa lugha ya Kisumeri. Aliamuru urekebishaji wa jumla wa mfumo wa uandishi wa Kisumeri kwa Akkadian, na bila shaka hii inapoenda ni kuondoa Kisumerian kama lugha kuu ya Akkadian kama lugha kuu.

Kufuatia hili, Sumerian haionekani sana kwenye maandishi rasmi bila ya Akkadian pamoja. Katika suala la karne mbili tu, Sumeri itakuwa lugha iliyokufa. Pili, kuna ubora wa juu wa sanaa.

Ninasahau kuwa sio kila mtu hutazama katuni za Jumamosi asubuhi. Hiyo itakuwa kweli kwa wanafunzi wangu. Kwa hivyo, ninapojaribu kufanya mlinganisho huu, baadhi yao hawapati.

Miaka iliyopita, nakumbuka wakati kulikuwa na mfululizo wa katuni kuhusu takwimu nzuri za rangi ya zambarau zinazoitwa Smurfs, na ikiwa umewahi kuona katuni zozote za Smurf, uligundua kuwa zilikuwa sawa 100%. Naam, Wasumeri walikuwa hivyo hivyo. Wanaonekana kama Smurfs wadogo.

Hungeweza kutofautisha Sumeri mmoja kutoka kwa mwingine. Wote walikuwa wamechuchumaa kweli, tofauti na mimi, unajua, nina futi sita nne. Kwa hivyo, tofauti na mtu mrefu kama mimi, wote walikuwa wafupi na waliochuchumaa.

Wote walikuwa hawana nywele. Hawakuwa na nywele za mwili. Wote hawakuwa na juu.

Wote walikuwa wamevaa nguo moja. Ilikuwa sketi iliyotiwa nyasi, na wote walitembea hivi kila wakati. Ilikuwa hysterical.

Naam, kwa maneno mengine, haikuwa sanaa halisi kwa sababu kwa kawaida ilifanywa kwa namna fulani ya matope au mawe. Sargon alianza mabadiliko makubwa katika sanaa kwa sababu ikiwa umewahi kuona mchoro wake, na unachotakiwa kufanya ni kwenda kwa Google, kuweka Sargon, Mfalme wa Akkad au kitu kingine chochote, na picha yake ya kifalme, ni kati ya vipande vya mchoro vyema zaidi vilivyowahi kubuniwa na wanadamu. Ni ya kweli, na iko katika chuma, na alifanya kile alichofanya katika mambo mengine mengi.

Alibuni kwa mtindo wa kushangaza. Vema, jambo la nne ambalo ningependa kulizungumzia, na hili litapenya haraka tunakoenda, ni ubunifu wake wa kidini. Ingawa shirika kuu la kiuchumi katika majiji ya kale ya milenia ya tatu ya Mesopotamia lilikuwa hekalu, sasa Sargoni alijitwika jukumu la kutegemeza hekalu kifedha.

Hekalu halikuwa tena taasisi inayojitegemea kifedha, sasa liliungwa mkono na utajiri wa mfalme kikamilifu. Huu ulikuwa ni mwendelezo wa matukio ya serikali kuu. Pili, mfalme mwenyewe amejitwika kama kitovu cha ibada ya kitaifa.

Si kwa sababu mfalme alikuwa akisema yeye ni Mungu, lakini kwa sababu alimteua binti yake kama kuhani mkuu wa kike juu ya nchi yote basi mfalme, kimsingi, alikuwa ameweka mamlaka ya kidini ndani yake kwa njia ambazo hazijawahi kutokea. Sasa

basi, ninaharakisha, lakini ninachotaka kufanya ninapotazama nyuma katika hili na wewe ni kutoa mahitimisho machache ambayo yanaweza kutufanya, kwa sababu ni habari nyingi, inachanganya sana. Ninachotaka kufanya ni kusisitiza kwamba kile ambacho kimekuwa kikitokea kwa milenia ni kuunganishwa kwa mamlaka ambayo ilitokea kwanza katika hekalu, na kisha juu ya muda wa milenia, hatua kwa hatua ilijikita katika mfalme wa jiji, hatimaye kuwa mfalme Lugal -Zage-Si ambaye alitawala juu ya wafalme, kwa Sargon ambaye alitawala juu ya ufalme.

Uwekaji mamlaka katikati ni jambo ambalo halikuepukika na matokeo ya moja kwa moja ya mahitaji ya vituo vya mijini. Ilikuwa inaenda kutokea; swali ni lini. Tunapoingia katika maandishi ya Biblia baadaye, nitapendekeza kwamba aina hiyo hiyo ya uwekaji kati wa nguvu hutokea kwenye kurasa za Biblia.

Na ninatumai kuwa ninaweza kukuonyesha hilo kwa sababu Mungu aliweka ukingo wa uangalifu kumzunguka mfalme wa Israeli, akimwekea kikomo kwa aina hii ya ujumuishaji wa kifalme akilini. Waisraeli wanapouliza, tupe mfalme kama mataifa mengine yote. Huu ndio mfano ambao wanafikiria. Mtu ambaye atatupa usalama kamili, ambaye atapigana vita vyetu vyote, mtu ambaye anaweza kuwa mtu mwenye nguvu zaidi ulimwenguni.

Sawa, hii sio kile ambacho Mungu anafikiria wakati Mungu anafikiria juu ya ufalme. Kwa hivyo, kile ambacho ningependekeza kwako ni kwamba Sargon ndiye mtu muhimu sana ambaye tumezungumza juu yake tangu tulipoanzisha mfululizo huu wa mihadhara. Yeye ndiye mfalme ambaye aliweka mwelekeo wa serikali kuu.

Ni umoja ambao utasababisha uaguzi, lakini basi hiyo itaunga mkono na kusababisha ufalme ambao unaendelea kwa Agano la Kale. Kwa hiyo, Sargoni anafuatwa na wafalme wengine kadhaa ambao si wa muhimu sana kwetu, lakini mtawala mkuu wa mwisho wa nasaba hii ni mfalme anayeitwa Naram-Sin. Ni mtawala anayevutia sana.

Nimekupa picha yake hapa, sina uhakika kama unaweza kuiona. Lakini hii ni ile inayoitwa Stele ya Naram-Sin, na anapanda juu ya mlima, na juu ya mlima ni nyota hii ambayo inaashiria uungu. Na anachokuambia katika mchoro wake ni kwamba Naram-Sin anajitangaza kuwa mungu mfalme.

Alikuwa mfalme wa kwanza wa Mesopotamia kutangazwa kuwa mungu. Kuna idadi ya mambo ambayo yanaonekana kufanya apotheosis hii kuwa ukweli. Kwa hiyo, ni nini ushahidi wa ufalme wake? Wao ni moja, matumizi ya uamuzi wa kimungu.

Sasa, hebu tuseme kwamba tunazungumzia... Unaweza kukumbuka hapo awali tulizungumza kuhusu mto. Na kwa hivyo, tulikuwa na ishara hii ya kikabari, na ilijengwa juu ya ukweli kwamba ishara ya kikabari ilionekana kama mto halisi. Sasa, hapa kuna shida ambayo watu wa zamani walikuwa nayo.

Kweli kuna mito miwili. Kuna mto ambao wanapata maji kutoka kwao, ambao wanavua samaki, wanaogea. Lakini kuna mungu wa mto.

Kweli, ikiwa unaandika sentensi na kuchora ishara ya kikabari ya mto, unawasilianaje na hadhira yako kwamba ni mungu? Vema, ishara hii niliyo nayo kwenye maelezo ya darasa lako mbele yako inaitwa uamuzi wa kiungu. Ni ishara inayokuambia huyu ni mungu, na hiyo inamaanisha kuwa anazungumza juu ya mungu wa mto. Anazungumza juu ya mungu wa mto, sio mto.

Inaitwa uamuzi wa kimungu. Inakuambia juu ya utambulisho wa kile kinachowekwa mbele yake. Kweli, Naram-Sin ni majina mawili.

Hili ni neno la Kiakadi mpendwa, na najua hilo linafanana na neno letu dhambi, lakini hilo ni neno Dhambi, na hilo ndilo jina la mungu wa mwezi. Mungu wa mwezi huko Mesopotamia aliitwa Sin, mungu wa mwezi. Kwa hivyo jina la Naram-Sin linamaanisha mpendwa wa mungu wa mwezi Sin.

Alitaka wasikilizaji wake wajue kwamba alikuwa akidai uungu, kwa hivyo alichofanya ni kwamba aliweka uamuzi wa kimungu mbele ya majina yote mawili ili wasikilizaji waelewe kwamba yeye si Naram-Sin tu kwa sababu ya Sin, yeye ni mungu Naram-Sin. Hakuna kukosea kwamba kwa kutumia hii mbele ya vipengele vyote viwili vya nadharia katika jina lake, anadai kuwa mungu, mfalme wa kwanza aliyewahi kufanya hivi. Pili, anaajiri mfalme wa cheo cha robo nne.

Sasa, hivyo ndivyo tafsiri za Kiingereza zinavyoelekea kuitafsiri, lakini ninapaswa kukuambia ni jambo la kuchekesha kwa wanafunzi. Haimaanishi kuwa ana pesa tu, hiyo ni robo nne. Maana yake ni nukta nne za dira.

Ni njia ya zamani ya kusema mfalme wa ulimwengu. Kwa maneno mengine, nenda mpaka mashariki, magharibi, kaskazini, kusini. Mimi ni mfalme wa ulimwengu. Naam, hiyo inapendeza sana kwa sababu hiyo ndiyo mara ya kwanza kwa mfalme wa kidunia kujitwalia cheo cha mfalme wa ulimwengu ambacho sikuzote kilikuwa cha miungu.

Sio tu kwamba anajiita mfalme wa ulimwengu, lakini pia anajiita mwenyewe, cha kufurahisha vya kutosha, hii pia ni ya kwanza. Anajiita mume wa Ishtar. Ishtar ndiye mungu wa kike muhimu zaidi katika pantheon ya Mesopotamia.

Yeye ndiye mfalme wa kwanza wa kidunia kujiita mume wa Ishtar. Sasa, hiyo ina mambo muhimu pia, na sio mbali sana barabarani, nitajaribu kuelezea hii inamaanisha nini. Lakini kulikuwa na dini ya kale ya Wasumeri, kulikuwa na tukio muhimu zaidi la kidini la mwaka, lilikuwa ndoa takatifu.

Na katika ndoa hiyo takatifu, kuhani wa Ishtar angeolewa naye, kiibada, angeolewa na mungu ambaye jina lake lilikuwa Dumuzi. Sasa, si lazima ukumbuke lolote kati ya haya, lakini katika ndoa hii ambayo Ishtar anakumbuka kuwa yeye ndiye mungu wa kike muhimu zaidi, anaolewa kila mwaka, na kila mwaka wanaigiza tena Dumuzi, ambaye ni mungu. Dumuzi ni mungu wa mimea, na kwa wazi, kile ambacho ndoa hii ya kila mwaka ilikusudiwa kutimiza kilikuwa kichawi, kupitia muungano wa kingono wa Ishtar na Dumuzi, ili kuunda rutuba kwa ardhi.

Hili limeendelea hadi tuwezavyo kwenda; hatuwezi kupata hii ilianza lini; imekuwa karibu... Vema, alichokifanya Sargoni ni kumtangaza binti yake kuwa kuhani mkuu wa kike, kisha akajihusisha, kingono, na wafanyakazi wa makuhani na kumweka Dumuzi na mtu muhimu sanamu, niseme. Na, bila shaka, hii inapoendelea ni kwamba katika muda mfupi sana, mfalme mwenyewe atakuwa mshirika wa ngono wa kuhani mkuu. Ndoa takatifu, basi, itahusu mfalme na Ishtar.

Kwa hivyo, haya yote yana mazingatio makubwa ya kidini. Hoja ya tatu katika Ishtala ni ngumu kidogo kuona, sina uhakika kama unaweza au la, lakini katika taswira ya zamani, ndivyo walivyoonyesha vitu kwenye sanaa rasmi wakati ulitaka kuonyesha kuwa mtu kwenye sanaa, kama una mchoro hapo, una takwimu chini, una kielelezo juu, katika ulimwengu wa zamani, kulikuwa na njia mbili ambazo unaweza kuonyesha, ambayo ni, angalau, unaweza kuonyesha. au kama ni mtu. Njia moja ambayo unaweza kusema kuwa ni mungu ni ikiwa takwimu ni kubwa kuliko takwimu zingine.

Na kwa hivyo, ukiangalia takwimu, unaweza kuona kwamba Naram-Sin, aliye juu, ni karibu mara mbili na nusu ya ukubwa wa mtu mwingine yeyote kwenye picha. Hiyo ni njia muhimu ambayo unaweza kusema kwamba anajionyesha kama mungu. Jambo la pili ni, na sina uhakika kwamba unaweza kuona, lakini jambo la pili ni, amevaa kile kinachoitwa kofia ya pembe.

Ukiitazama kwa makini, unaweza kuona inafanana kidogo na wale Waviking wa zamani wa Nordic ambao walikuwa na pembe hizi kwenye kofia yao ya chuma, isipokuwa kwamba hii ilikuwa muda mrefu kabla ya kuwepo kwa Waviking wowote. Hii ni yapata 2300 BC. Hii ni ishara ya uungu. Kwa maneno mengine, ikiwa unatazama kofia yenye pembe, kinachofanya kuwa ushahidi wa mungu ni pembe.

Tazama, kwa maneno mengine, unaporudi nyuma iwezekanavyo katika uungu, katika eneo la somo la miungu, ishara ya ufalme ni pembe kwa sababu mnyama mwenye nguvu zaidi katika ulimwengu wao wote alikuwa ng'ombe, na fahali alikuwa na pembe hizi zenye nguvu, na kwa hiyo, pembe zikawa mwishowe ishara ya mungu. Na ni kweli aina ya kuvutia kwa sababu aina hii ya theolojia inaweza kufanya njia yake katika Agano la Kale. Kwa mfano, hili ni neno la kwanza la Kiebrania ambalo tutakuwa tumejifunza muhula huu, kwa hivyo huu ni wakati mtakatifu.

Hukujua Kiebrania chochote, na sasa uko njiani kuelekea kuwa na lugha nyingi. Kwa hivyo, neno la kwanza la Kiebrania ambalo tutajifunza ni neno charon au Kharon. Sasa, unaweza kuangalia hilo na kusema, hilo linafanana sana na jina la kibinafsi tunalojua, kama jina la msichana, Karen. KAREN. Na ungekuwa sahihi. Charon ni neno la mkopo.

Kwa hiyo, nitaiweka tu. Kwa hivyo, charon . Charon ni neno la mkopo kutoka kwa Kiebrania hadi Kiingereza.

Neno la Kiebrania charon linamaanisha pembe au taji. Na ukiangalia kwa makini, unaweza kuona kwamba konsonanti ni sawa. Angalia neno letu taji, na kisha angalia neno charon .

Kama unavyoona, konsonanti ni sawa. C na K, R mbili, N mbili. Kwa hivyo neno letu taji kwa Kiingereza ni neno la mkopo kutoka kwa Kiebrania.

Na taji hilo katika umbo lake la awali halirudi nyuma kwa aina ya taji tunayofikiria. Sijui kuhusu wewe, lakini ninachofikiria juu ya Mfalme wa Uingereza labda ni kwa sababu ndiye mfalme pekee ninayemfahamu ambaye nimeona taji. Lakini wana taji ya dhahabu, ambayo ni mviringo, na kisha ina upsurges ya dhahabu kwamba kufanya hivyo ornate sana.

Lakini katika nyakati za zamani, taji za kwanza zilikuwa na pembe tu. Kweli? Na hivyo, amevaa taji ya pembe, ambayo ina maana taji ina maana mungu wake. Sawa? Lakini cha kufurahisha vya kutosha, lugha ya Kiebrania ina nahau ileile kwa sababu neno taji katika Kiebrania, Charon, linaweza kumaanisha ama pembe au taji.

Ni ajabu tu kwamba inakumbuka au kuhifadhi nahau sawa kwamba pembe ni sawa na taji, taji ni sawa na pembe. Nakumbuka nilipokuwa Mkristo, nilikuwa mpya kabisa, miezi mitatu tu baada ya kuhitimu kutoka shule ya upili. Nakumbuka kusoma Zaburi.

Nami nakumbuka Zaburi ingesema, Umeipaka pembe yangu mafuta. Na ninakumbuka nikifikiria kwa uwazi, Je! hiyo ni ya ajabu kiasi gani ? Kwa sababu nilikuwa na picha hii akilini mwangu ya pembe. Nami nikawaza, kwa nini duniani ungetaka kuweka mafuta kwenye pembe? Kwa sababu hiyo haitafanya kazi.

Hiyo itaingilia kazi ya pembe. Kweli, bila shaka, ni kwa sababu watafsiri wa King James walichagua kutafsiri kama pembe. Lakini hilo ni neno tofauti kuliko taji kwa Kiingereza.

Kwa hivyo, hatutumii neno pembe kama taji, ingawa ninashuku kuwa neno pembe na taji ni sawa. Herufi H na herufi H zote ni herufi moja. Kwa maneno mengine, kwa Kijerumani, unaweza kukumbuka kwa Kijerumani, sauti h inaweza kuwa h. Na kwa hivyo nina mashaka kwamba pembe, pembe, taji, na charoni yote ni neno moja.

Sawa. Kwa hivyo, ninachofikiri anachofanya ni kuwa amevaa taji la pembe haswa ili kuwasiliana kuwa yeye ni mungu. Sasa, hii yote ni esoteric kidogo hadi wakati huu.

Lakini huanza kuchukua mtaro wa kupendeza tunapoelekea kwenye mjadala huu. Inaweza kuulizwa kwa usahihi, kwa nini mfalme angejigawa mwenyewe? Sawa. Hakika lazima kulikuwa na maendeleo ya kitheolojia ambayo yalifanya matukio kama haya yawezekane au ya lazima.

Jibu la swali ni moja ambayo ni, bora, kinadharia. Kwa hiyo, tunachokuomba uzingatie ni jinsi gani hii ilitoka kwenye kitu kilichowekwa akiba kwa ajili ya miungu, taji; baada ya yote, kumbuka, katika miji ya mapema ya Sumeri, mfalme alikuwa mungu wa hekalu. Kwa hivyo, ni jinsi gani hii ilitoka kwa mungu kuwa mfalme hadi mfalme wa kidunia kuwa mungu? Ilitokaje kutoka kwa vyeo ambavyo havijawahi kutumiwa kwa chochote isipokuwa mfalme hadi vyeo vilivyotumiwa kwa mungu wa kidunia? Na ilikuwaje kwamba muungano wa kingono unaoitwa ndoa takatifu ulitoka kwa watu wawili wa kifalme, Ishtar na Dumuzi, hadi kwa mfalme na Ishtar? Tuna mabadiliko makubwa katika utamaduni, sosholojia, na dini, na tunapaswa kujiuliza, tunahitaji kujiuliza swali: kwa nini? Kwa nini hii inatokea? Na kile tunachoweza kukuambia kuhusu, kwa sababu tunakaribia mwisho wa hotuba hii, tunachoweza kukuambia ni, kwa watu wa kale, theolojia ilikuwa daima kuu kwa mtazamo wao wa ulimwengu.

Kwa hiyo, hawakuwa wakijihusisha na mabadiliko fulani ya kifalsafa; walikuwa wakijihusisha na zamu hii kwa sababu ya athari kubwa za kidini. Tunataka kuzungumza juu ya hilo kwa sababu, kwa mara nyingine tena, moja ya mambo ambayo tunafuata ni kuchora picha wazi ya kile ambacho Biblia inazungumza kuhusu eneo hili muhimu sana la ufalme. Kabla sijasimamisha kanda ya mhadhara huu, wacha nitoe hoja kwako.

Hili ni jambo geni sana kwetu kiasi kwamba wengi wetu hatufikirii kuhusu Bwana wetu Yesu kama mfalme, ingawa Agano Jipya linamwonyesha mara kwa mara kama mfalme. Na hivyo ndivyo alivyofikiriwa, angalau na wengi, kwa sababu Pilato alipomsulubisha juu ya msalaba, alikuwa mfalme wa Wayahudi. Kwa hivyo, tunahitaji kujihusisha tena na sitiari hii yenye nguvu ya ufalme ikiwa tutamwelewa Mungu na Bwana wetu, pamoja na kile kinachoonekana kama ushahidi unaokinza kuhusu ufalme katika rekodi ya Agano la Kale.

Kwa hivyo, mabadiliko haya makubwa yanatokea hapa. Tutaichukua katika mhadhara unaofuata na uganga kamili wa wafalme. Sawa, asante kwa umakini wako.

Huyu ni Dk. Don Fowler katika mafundisho yake juu ya Asili za Agano la Kale. Hiki ni kikao cha 4, Divinization of Kings.